

Landelijke Eenheid
DLOS/Speur- en Specialistische Dieren
Keuringsbureau politiehonden
Waterweg 35
8071 AM Nunspeet

Nunspeet, 28 augustus 2014

heer/mevrouw,

Hierbij reageren wij op het internetconsult betreffende de voorgenomen "wijziging van het Besluit diergeneeskundigen en het Besluit houders van dieren in verband met diverse wijzigingen op het gebied van dierenwelzijn" en de bijbehorende nota van toelichting. Voor deze reactie is overleg geweest met diverse overheidsorganisaties die honden gebruiken voor het uitvoeren van hun werkzaamheden. Er is hiervoor input gevraagd tijdens bijeenkomsten gehouden met alle instructeurs speur en specialistische dieren en surveillancehonden van de Politie, Douane, en Koninklijke Marechaussee.

Ten eerste onderschrijft iedereen van bovengenoemde organisaties de noodzaak tot deskundigheid bij het gebruik van de stroomband. Dit omdat deskundig gebruik van een stroomband voor specifieke doeleinden o.i. humaner dan zogenaamde "ouderwetse" methodes. Verhoging van deskundigheid op het gebied van hondentraining is bij de vorming van de nationale politie integraal onderdeel geworden van de inbedding van politiehonden in het bedrijfsproces. De korpsleiding heeft (onder andere) opdracht gegeven om de competentie en kwaliteit eisen van instructeurs vorm te geven binnen dit proces, en de toename van deskundigheid staat hierin centraal.

We zien echter wel noodzaak tot aanpassing van de wettekst voor het kunnen waarborgen van welzijn en veiligheid van de betrokken speur- en surveillancehonden. Hierbij betreft het met name een toevoeging in punt h bij het onderdeel verboden gedragingen ten aanzien van dieren (hieronder geel gearceerd):

"het gebruik van apparatuur waarmee het dier door middel van stroomstoten, elektromagnetische signalen of straling pijn kan worden toegebracht, met uitzondering van apparatuur waarvan het gebruik is gericht op het teweegbrengen van een gerechtvaardigde verandering in the gedrag van het dier ter voorkoming van gevaar, **veiligheid of overlast** voor mens of dier en, voor zover handmatige bediening van deze apparatuur is vereist, de gebruiker van de apparatuur daartoe over voldoende deskundigheid beschikt."

De toevoeging van de begrippen "veiligheid" en "overlast" heeft vooral betrekking op het werken met honden in de opsporing en handhaving. We willen dit graag toelichten.

Voor wat betreft de veiligheid:

De veiligheid van werkhonden omvat een breder terrein dan alleen typische "gevaar" situaties zoals verkeer. Hierbij moet gedacht worden aan verleidingen tijdens het werk, zoals het niet beroeren van aangetroffen mensen, explosieven, vuurwapens of verdovende middelen, en afleidingen zoals langslappende personen terwijl ze in een auto moeten wachten op een inzet, of andere dieren tijdens zoekingen of surveillance. Deze aspecten verminderen de veiligheid en/of effectiviteit van de hond en zijn geleider tijdens operationele inzetten, of hebben een algemeen negatief effect op het welzijn van de hond (oververhitting in de auto bijvoorbeeld).

Voor wat betreft de overlast:

Werkhonden kunnen overlast bezorgen door overmatig blaffen. Dit is aangeleerd gedrag dat nuttig is voor het uitvoeren van hun werkzaamheden waarbij ze hun vondsten melden en bewaken; en preventief werkt in openbare orde situaties. Vaak is het zo dat de blaflampel

voor deze honden vrij laag is waardoor ze in de privé situatie van de geleider (kennel thuis) en in de (dienst)auto snel blaffen. Dit kan het welzijn van de hond aantasten door opbouw van stress en oververhitting, en kan ook tot overlast leiden voor de buurt. Een antiblafband kan in deze situaties goed werken omdat het een directe terugkoppeling geeft aan het dier (hetgeen erkent wordt in de nota van toelichting voor het gebruik van de stroomdraad rondom een erf: gebruik waarbij de stroomprikkel voorspelbaar is en te relateren valt aan bepaalde gedragingen hoeft geen probleem op te leveren voor de honden.) Uiteraard geldt hiervoor, net als bij het toepassen van stroomdraad rondom een erf, de eis van redelijkheid en proportionaliteit, en moet de situatie waarin de antiblafband wordt toegepast deskundig worden getoetst en geëvalueerd (antiblafbanden met geurprikkelers zijn bijvoorbeeld niet goed te gebruiken in een auto omdat de geur daar te lang aanwezig blijft en er daardoor geen goede terugkoppeling wordt gegeven, terwijl geluid soms onvoldoende aversief is).

Tevens vragen wij een redelijke overgangstermijn om de noodzakelijke specifieke deskundigheid die voor het gebruik van deze middelen vereist zal zijn te integreren in plannen en uitvoering van instructieopleidingen. Er is ook een overgangperiode nodig omdat we op dit moment met name surveillancehonden in dienst hebben die getraind zijn met behulp van de stroomband en waarbij omscholing geen reële optie is.

Voor de toekomst zien wij perspectief in het aanpassen van de certificeringseisen. Hierin zijn momenteel elementen aanwezig waar zelfbelonend gedrag van honden wordt gestimuleerd. Vanuit het verleden is een situatie ontstaan waarin door de politie honden die geschikt worden geacht om te worden opgeleid tot surveillancehond gekocht worden. Particuliere mensen die in wedstrijd verband honden van jongs af aan op leiden in een programma wat zeer geschikt is als basis voor een politie surveillancehond bieden deze honden aan. Dit programma is vaak het programma van het certificaat politiehond I van de Koninklijke Nederlandse Politiehonden Vereniging. Bij het onder controle brengen van zelfbelonende gedragingen tijdens deze training kunnen stroombanden zijn gebruikt. In sommige gevallen moet hierop na aanschaf teruggevallen worden om de honden te laten slagen voor het certificaat. Deze elementen zijn echter niet altijd noodzakelijk voor operationele werkzaamheden en beheersbaarheid van de honden. Door de certificering aan te passen zodat deze beter aansluit op operationele werkmethoden, waarbij uiteraard beheersbaarheid centraal blijft staan, kan voorkomen worden dat honden zelfbelonend gedrag ontwikkelen. Het proces om de politiecificering aan te passen is in gang gezet, hiervoor moet o.a. de ministeriële Regeling Politiehonden 2006 worden aangepast. De verwachting is dat dit wanneer dit is gerealiseerd, dit zal leiden tot aanpassingen van de africhting van honden in de markt. In het verleden heeft de KNPV haar programma al eens aangepast op wijzigingen in politiecificering. U zult begrijpen dat ook hiervoor een overgangstermijn wenselijk is.

Wij zijn uiteraard bereid om zaken nader te verduidelijken of van uitleg te voorzien.

Met vriendelijke groet,

Hoofd Afdeling Speur- en Specialistische Dieren / Voorzitter Commissie
Rijksgecommitteerden Politiehonden

M.J.M. Rutzerveld

Hoofd Bureau Certificering en Kwaliteit Politiehonden

M.H. van Dijk